

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ І.В. Гунько

від « 28 » квітня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СПЕЦІАЛЬНА АГРОНОМІЯ»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ

Протокол № 8

від « 23 » березня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету агрономії та лісівництва

Протокол №10

від « 25 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Вдовенко Сергій Анатолійович, доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства, електронна адреса: sloi@i.ua

2. Опис навчальної дисципліни

кількість кредитів ЄКТС – 4; кількість годин – 120 годин, 88 годин самостійна робота.

Програма передбачає перезарахування кредитів для здобувачів, які навчались за програмами академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів. Передбачено розробку аудіокурсів, дистанційних онлайн курсів для здобувачів з особливими освітніми потребами інклюзивної форми навчання.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 2 курс, IV семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

«Спеціальна агрономія» належить до вибіркової навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Українська мова в науці», «Методика дослідної справи в агрономії», «Екологізація агрономічної діяльності»;
- основні положення навчальної дисципліни мають застосування при вивченні таких дисциплін (постреквізитів) «Сучасні тенденції світової агрономічної науки», «Інтенсивні та адаптивні сучасні технології в агрономії».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Дані знання потрібні аспірантам наукових підрозділів факультетів – всім тим, хто бере участь у навчальному та науковому процесі. Метою навчальної дисципліни є висвітлення теоретичних засад науково-дослідної діяльності так й у наданні рекомендацій щодо виконання конкретних видів наукових, навчально-дослідних, дисертаційних та інших робіт. Узагальнено та компактно подано такі відомості, котрі аспірантам довелося б шукати в чисельних джерелах, іноді маловідомих і важкодоступних.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у аспірантів цілісну систему знань і умінь під час проведення наукових досліджень в агрономії.

5.3 Задачі вивчення дисципліни

Надання аспірантам професійних знань і вмінь, спеціалізованої підготовки до послідувочої практичної діяльності, знайомити здобувачів з основними елементами та структурними складовими ведення органічного землеробства, плодоовочівництва і виноградарства. Враховуючи біологію росту та розвитку рослин, сортимент, набір сільськогосподарської техніки

в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні вибирати і оцінювати придатність площ; враховуючи біологічні особливості рослин, їх вимоги до умов вирощування, користуючись практичними рекомендаціями, здійснювати своєчасне проведення технологічних заходів догляду за ними в умовах відкритого і закритого ґрунту; розробляти користуватись правильними технологічними картами вирощування рослин у відкритому і закритому ґрунті.

5.4 Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Спеціальна агрономія» належить до дисциплін за вибором.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні наукові задачі та проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та виборів методів досліджень для вивчення агрономічних наук (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних в умовах глобальної інформатизації.

Загальні компетентності:

ЗК2. Оволодіння навичками усної та письмової презентації результатів дослідження рідною мовою.

ЗК3. Оволодіння методами використання новітніх інформаційних технологій.

ЗК7. Оволодіння глибокими професійними знаннями науковим і культурним кругозором зі спеціальності.

ЗК9. Здатність виявляти, отримувати й аналізувати інформацію з різних джерел, організувати та керувати інформацією.

ЗК10. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень під час вирішення дослідницьких і практичних завдань.

ЗК 11 Оволодіння універсальними навичками усної та письмової презентації результатів власних досліджень, проведених за вузькою спеціалізацією агрономічної галузі.

Фахові компетенції:

ФК1. Вміння виявляти проблему, аналізувати і розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які допоможуть вирішити мету власних досліджень, глибоко переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та/або професійні практики.

ФК2. Вміння проводити дослідження у галузі агропромислового виробництва та агрономії.

ФК5. Здатність вибору раціональної методики виконання польових і лабораторних робіт та оцінки необхідної точності вимірювань і якості кінцевих побудов.

ФК9. Здатність продукувати якісні знання через оригінальні дослідження на національному та міжнародному рівнях.

Програмні результати навчання:

РН2. Представлення наукових результатів власних досліджень діловою фаховою українською мовою в усній та письмовій формі, а також повне розуміння наукових текстів українською мовою.

РН6. Засвоєння знань основних концепцій, теоретичних та практичних проблем, історії розвитку галузі агрономічної науки.

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Стан і перспективи розвитку овочівництва	2	2	11
2	Органічне виробництво – потужний потенціал аграрного підприємства в контексті забезпечення сталого розвитку	2	2	11
3	Суть та зміст сертифікації в аграрному секторі	2	2	11
4	Вплив ґрунту та типу сівозміни на потенційні можливості овочевих рослин у відкритому ґрунті	2	2	11
5	Загальні принципи інтегрованого захисту рослин	2	2	11
6	Комплексна система заходів захисту капусти від шкідників, хвороб і бур'янів	2	2	11
7	Правове регулювання органічного виробництва в Україні	2	2	11
8	Перспективи розвитку овочівництва захищеного ґрунту	2	2	11
Разом		16	16	88

6. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота аспіранта ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	44	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Виконання індивідуальних завдань	44	3 рази в семестр	Усне опитування
Разом		88		

Індивідуальні завдання:

1. Чи застосовуються Вами під час реалізації дисертаційної роботи вимоги сертифікації продукції згідно стандартів Global GAP?.
2. Перерахуйте об'єкти наукових спостережень, які використовуються у Ваших наукових дослідженнях. Дайте їм характеристику.
3. На основі статистичних даних встановіть споживання інших продуктів харчування.
4. Чому внутрішній ринок України стимулює споживачів до купівлі органічної продукції? Наведіть приклади.
5. Формування ринку органічних продуктів харчування в Україні відбувається під дією внутрішніх і зовнішніх чинників.? Наведіть приклади.
6. На які етапи поділяється процес формування та розвитку ринку органічних продуктів харчування?
7. Чому переважна більшість органічної продукції реалізується на експорт?
8. До яких продуктів проявляють значну зацікавленість країни Європи? Наведіть приклади.
9. Які на споживчому ринку доступні категорії органічної продукції?
10. Чим повинен супроводжуватись продаж органічної продукції?
11. Які існують стратегічні напрями розвитку земельних відносин у сільському господарстві?
12. Шляхи подальшого розвитку органічного виробництва в Україні?
13. Що таке комунікаційна політика фірми. Основні її завдання.
14. Перерахуйте етапи маркетингових досліджень.

Список основної та додаткової літератури

Основна література

1. Барвінченко В. І. Ґрунтові умови родючості. Вінниця: ТОВ «Нілан-

- ЛТД», 2017. 147 с.
2. Біологічні особливості і вирощування малопоширених овочів. за ред. О. І. Улянич. Умань: Сочінський М. М., 2018. 282 с.
  3. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Паламарчук В. Д. та ін. Вінниця, 2013. 724 с.
  4. Вдовенко С. А., Гаврись І. Л., Полутін О. О. Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини: навчальний посібник. Вінниця: Твори, 2020. 252 с.
  5. Вдовенко С. А., Паламарчук І. І. Особливості технології вирощування кабачка в умовах відкритого ґрунту. Вінниця: ВНАУ, 2019. 195 с.
  6. Вітанов О. Д., Солоненко І. І. Насінництво овочевих рослин. Харків: ХНАУ, 2007. 289 с.
  7. Гиль Л. С., Пашковський А. И., Сулима Л. Т. Современное овощеводство закрытого и открытого грунта. Житомир, 2011. 468 с.
  8. Ґрунти України: властивості, генезис, менеджмент родючості. за ред. В. І. Купчика. Київ: Кондор, 2016. 414 с.
  9. Ільчук Р. В., Сидорчук С. І., Ільчук Ю. Р. Вирощування та використання малопоширених овочів. Львів, 2018. 229 с.
  10. Кобилецька М. С., Терек О. І. Біохімія рослин. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2017. 270 с.
  11. Методика наукових досліджень в агрономії. Дідора В. Г. та ін. Київ, 2013. 264 с.
  12. Методика наукових досліджень в агрономії. Дідора В. Г. та ін. Київ, 2020. 264 с.
  13. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур. за ред. С. М. Каленської. Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
  14. Овочівництво відкритого ґрунту. Грекова Н. В. та ін. Львів, 2018. 470 с.
  15. Овочівництво закритого ґрунту. Вдовенко С. А. та ін. Вінниця, 2017. 136 с.
  16. Основи наукових досліджень в агрономії. за ред. В. О. Єщенко. Вінниця: Едельвейс і К, 2014. 332 с.
  17. Особливості технології вирощування малопоширених овочевих рослин. за ред. С. І. Корнієнка. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 133 с.
  18. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. Каленська С. М. та ін. Вінниця, 2015. 448 с.
  19. Сич З. Д., Бобось І. М., Федосій І. О. Овочівництво. Київ, 2018. 407 с.
  20. Трейвас Л. Ю. Болезни и вредители овощных культур. Москва: Фитон XXI, 2019. 192 с.
  21. Цицюра Я. Г., Броннікова Л. Ф., Пелех Л. В. Ґрунтовий покрив Вінниччини: генезис, склад, властивості та напрями ефективного використання. Вінниця, 2017. 452 с.
  22. Чернишенко В. І., Пашковський А. І., Кирій П. І. Сучасні технології овочівництва відкритого ґрунту. Житомир, 2017. 338 с.
  23. Чернишенко В. І., Пашковський А. І., Кирій П. І. Сучасні технології

- овочівництва закритого ґрунту. Житомир, 2018. 400 с.
24. Шкідники овочевих культур. Мринський І. М. та ін. Київ, 2018. 432 с.

Додаткова література

1. Vdovenko S. A., Palamarchuk I. I., Pansyryeva H. V., Alexeyev O. O., Vdovenko L.O. Energy efficient growing of red beet in the conditions of central forest steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2018. Volume 8. № 4. P. 34-40.
2. Vdovenko S. A., Polutin O. O., Kostiuk O. O., Kutovenko V. B., Vdovychenko I. P. Productivity of organic tomatillo grown in the open ground under conditions of the right-bank forest-steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2018. Volume 8. № 3. P. 254-258.
3. Vdovenko S. A., Prokopchuk V. M., Palamarchuk I. I., Pansyryeva H. V. Effectiveness of the application of soil milling in the growing of the squash (*Cucurbita pepo* var. *giraumontia*) in the rightbank forest steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2018. Volume 8. № 4. P. 1-5.
4. Vdovenko, S. A., Pansyryeva, G. V., Palamarchuk, I. I., Lytvyniuk, H. V. Symbiotic potential of snap beans (*Phaseolus vulgaris* L.) depending on biological products in agrocoenosis of the right-bank forest-steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2018. Volume 8. № 3. P. 270-274.
5. Вдовенко С. А., Полутін О. О. Вивчення впливу елементів технології вирощування фізалісу клейкоплодного в Україні. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Сер. Сільське господарство та лісівництво. 2016. № 3. С. 171-177.
6. Вдовенко С. А., Полутін О. О. Вплив строків висаджування та віку розсади на продуктивність фізалісу мексиканського в умовах Правобережного Лісостепу України. Міжвідомчий тематичний науковий збірник інституту овочівництва і баштанництва. Сер. Овочівництво і баштанництво. 2018. Вип. 64. С. 24-32.
7. Вдовенко С. А., Полутін О. О. Морфобіометричні особливості, урожайність і товарність плодів фізалісу мексиканського в умовах відкритого ґрунту за використання мульчуючих матеріалів. Вісник уманського національного університету садівництва. Сер. Овочівництво. 2018. № 1. С. 53-57.
8. Вдовенко С. А., Полутін О. О., Мудріцька Л. М. Продуктивність фізалісу мексиканського в умовах Правобережного Лісостепу України залежно від сортових особливостей рослини. Міжвідомчий тематичний науковий збірник інституту овочівництва і баштанництва. Сер. Овочівництво і баштанництво. 2017. Вип. 63. С. 41-47.
9. Вдовенко С. А., Рубаненко О. О., Полутін О. О. Оптимізація світлового режиму за вирощування розсади пасльонових рослин, в тому числі фізалісу мексиканського в умовах захищеного ґрунту. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Сер. Сільське господарство та лісівництво. 2017. Том 1. № 6. С. 41-47.

10. Вдовенко С.А., Іванович О.М., Швидкий П.А., Затолочний О.В. Сортові особливості капусти брюсельської за адаптованої технології вирощування у відкритому ґрунті. Сільське господарство та лісівництво. збірник наукових праць. 2020. Випуск № 17. С. 156-166.
- 11.2. Вдовенко С.А., Швидкий П.А., Затолочний О.В. Вплив віку розсади на біометричні показники солодкого перцю в умовах Лісостепу Правобережного України. Сільське господарство та лісівництво: збірник наукових праць. 2020. Випуск №18. С. 115-126.
12. Паламарчук І.І, динаміка росту листків, урожайність і біометричні показники ознак сортів і гібридів патисона у Лісостепу правобережного України. Овочівництво і баштанництво: збірник наукових праць. 2019. Випуск № 66. С. 66-71.

7. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та семінарських занять до 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, індивідуальне завдання, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) до 20 балів; підсумковий контроль, (залік в усній або тестовій формі) до 30 балів. Якщо аспірант впродовж семестру набрав (отримав) менше 35 балів, він до заліку не допускається. Окрім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка за шкалою навчального закладу (абсолютна кількість балів за дисципліну)
A	відмінно	90-100
B	добре	82-89
C	добре	75-81
D	задовільно	66-74
E	задовільно	60-66
FX	не задовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34

Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Атестація № 1				Атестація № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	10	10	10	5	10	10	10	30	100

8. Політика навчальної дисципліни

Активна участь аспірантів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність аспірантів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення аспірантів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Положення про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті <https://www.vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pro-akademichnu-dobrochesnist--.pdf>

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання університету; з метою контролю виконання завдань заліку в дистанційній формі викладач має право впродовж усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача (Zoom, Viber, Google Meet, BigBlueButton).